
Recenzije/Reviews

Cirila Toplak in Žiga Vodovnik (ur.), *Nov(o) državljan(stvo)*, Ljubljana, Založba Sophia, 2011.

Življenje državljana danes poteka v izrazito potrošniško usmerjeni in turbokapitalistični družbi. V družbi, ki se tudi vse bolj socialno razslojuje. Toda, kako graditi bolj demokratično družbo? Družbo, ki bo bolj pravična za vse državljane? Kako razumeti novega državljana, delujočega v globalizirani družbi? Kakšna nova državljanstva producira ta družba? Kakšne so vsebine in izrazne oblike teh novih državljanstev? Danes namreč države ne moremo več razumeti kot edinega centra suverenosti, niti kot edinega mesta sprejemanja političnih odločitev.

Vse to so vprašanja, ki niso aktualna le za preučevalce državljanskih vzgoj v Evropi. Ta vprašanja so aktualna za slehernega posameznika in posameznico, delujočega v vse bolj globalizirani družbi, kajti le aktivni državljan lahko ustvarja boljšo, bolj demokratično družbo.

S številnimi vprašanji državljske edukacije se ne ukvarjajo le v Nemčiji. Tudi v slovenskem družbenem prostoru se mnogi deležniki ukvarjajo z državljsko edukacijo. In velik akademski, znanstveni prispevek k državljski vzgoji predstavlja tudi publikacija, ki je predmet te recenzije. Kot poudarjata urednika v predgovoru, je »cilj znanstvene publikacije /.../ tudi svež prispevek k preseganju težav pri razumevanju odnosa med konceptom državljanstva in države, kar je še zlasti pereče v okoljih, kjer je tudi na jezikovni ravni prišlo do niveliranja političnega članstva na nacionalno ali celo etnično pripadnost, čeprav je etimološki izvor besede – od koncepta *civitas*, *civitatis*, pa vse do modernega *citoyen* – politično članstvo vedno vezal na manjše in bolj fluidne politične skupnosti« (10).

Znanstveno publikacijo tvorijo vsebinski prispevki različnih družboslovcev, sociologov, politologov in komunikologov. Le-ti se lotevajo tem o novem državljanstvu, patriotizmu in kozmopolitstvu; o nacionalnem in globalnem državljanstvu; o politiki čustev in vprašanju družbene odgovornosti v času globalizacije; o državljanstvu kot epistemološkem izzivu in še bi lahko navajali.

Skupna kvaliteta vseh prispevkov v publikaciji je njihova izredna vsebinska zanimivost in aktualnost. Prispevki so teoretsko in praktično izizvalni.

Natančnejši strokovni ogled vsebin prispevkov lahko bralca pojmovno, družboslovno bogati. Ta znanstvena publikacija je namreč tudi osvetljevalka družboslovnih krovnih pojmov, kot so: demokracija, državljanstvo, človekove pravice, globalizacija, globalno vladovanje, globalni kapitalizem, družbena odgovornost itd.

Velja opozoriti tudi, »da kljub univerzalni teži razmisleka o državljanstvu v kontekstu globaliziranih procesov zbornik prinaša tudi veliko relevantnih aplikacij, aluzij in analogij z razumevanjem in udejanjanjem državljanstva v družbenopolitičnem prostoru Republike Slovenije« (9).

Osebnost bi si zelo želela, da bi se z navedeno publikacijo, z njenimi vsebinami, seznanile učiteljice in učitelji družboslovnih kurikularnih področij na različnih izobrazbenih ravneh. Publikacija je lahko dragocen strokovni vir za didaktizacijo vsebin družboslovnih kurikulov. Skratka, ocenjevana izdaja lahko bogati profesionalno delovno kulturo učiteljic in učiteljev družboslovnih kurikulov, kot strokovno branje pa je lahko delo zanimivo tudi za splošno, družboslovno in pedagoško javnost – preprosteje: sploh za vsakega državljana(ko), ki lahko s svojimi ustvarjalnimi dejanji bogati pluralno demokratično, vse bolj globalizirano družbo, ki se je znašla pred velikimi družbenimi izzivi 3. tisočletja.

Alojzija Židan